

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aeli Donati qvod fertvr commentvm Terenti

Evgraphi commentvm continens

Donatus, Aelius

Lipsiae, 1908

Hecyra V

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1594)

- 711 amicas maritorum. — **89** PROPTEREA HAEC IRA EST mendacio pater puellae probat et fingit sibi hoc suam uxorem
 717 dixisse. — **95** OREMVS ACCVSEMVS GRAVIVS DENIQVE MINIT-
 MVR persuadet pater Pamphili, senex uti conueniat mere-
 tricem ac primo roget accuset, deinde <de> praeterito [uel 5
 futuro] minitetur, denique de futuro, ne recipiat Pamphilum.

V.

1.

- 727 **1** NON HOC DE NIHILO EST QVOD LACHES NVNC ME CON-
 VENTAM ESSE EXPETIT haec scaena mixta est, nam et con-
 trouersiae speciem tenet et deliberatiuae. controuersia in
 hoc est, quod rea fit iniuriarum ex hoc, quod Pamphilum 10
 recipiat, meretrix, posteaquam duxit uxorem. coniectura-
 lis est causa: negat enim factum. sed quoniam argumenta
 deficiunt, fides efficitur per genera testimonii ac primum
 per iusiurandum, deinde per fidem tormentorum, nam
 seruus promittitur in tormenta. quibus rebus cum purgata 15
 meretrix fuerit, persuadetur ei, uti ad matrem pergat et
 hoc idem iusiurandum illis det ac fidem faciat se post uro-
 729 rem ductam Pamphilum non recepisse. — **3** VIDENDVM EST
 NE MINVS PROPTER IRAM IMPETREM QVAM POSSIM temperat
 iracundiam suam senex, ne minus impetret a meretrice, 20
 735 quam uult, dum uehementer irascitur. — **9** NE NOMEN MIHI
 QVAESTVS OBSTET etiam ipsa uehementer timeo, ne quod
 meretrix dicor impedimento sit commodis meis nec male
 audiam ex uocabulo. facile autem tutor et defendo mores
 738 meos. — **12** QVO MAGIS RES OMNES CAUTIVS NE TEMERE FA- 25
 CIAM CVRO quoniam ego ea aetate sum, ut peccato non
 dem locum, id diligenter curo, ne aliquid temere faciam. —

2 <et> suam F || 5 accuset <et> codd.; fort. et acc- | de
 add. W. | uel futuro secl. Schoell || 7 me nunc F || 8 et om.
 Gα || 10 fit] sit Gα || 14 <ac> deinde β || 16 pergat <iurandi
 gratia> α || 17 illis om. F || 19 PROPTER IRAM et temperat —
 uult (praeter a meretrice) om. G || 23 nec] hoc est ut F

- 740 **14** INSCITVM OFFERRE INIVRIAM TIBI INMERENTI INIQVVM EST
iniustum ualde est non merenti tibi iniuriam inferre, si
effeceris, quod comenit bonas facere. 'inscium' autem po-
742 **16** NAM QVI POST FACTAM INIVRIAM
SE EXPVRGET PARVM MIHI PROSIT non enim commodum praec-
stat, qui post iniuriam factam purgat. accusatio ipsa sic
743 proponitur **17** MEVM RECEPISTI FILIVM AD TE PAMPHILVM.
et cum illa continuo negare uellet, hic, quia non accusan-
tis tantum personam tenet sed persuadere cupientis ne
admittat, adiecit illud, quod diu permissum sit Pamphilo, 10
ut ad meretricem pergeret, nunc iam, uxorem quod habeat,
747 **21** QVIS AIT HOC
iam negantis est, quod intentato crimini quaeritur testis.
sed cum dictus est auctor, adiecit argumentum ad proba-
tionem, quod filiam abduxit suam, quod puerum ob eam 15
rem clam natum uoluit extinguere. purgationem illam
sumit, ut dixi, primum iureiurando, quam rem pollicetur
750 **24** ALIVD SI SCIREM QVI FIRMARE MEAM APVT VOS POSSEM FIDEM
753 SANCTIVS QVAM IVS IVRANDVM. — **27** SED SCIN QVOD VOLO
754 POTIVS FACIAS hic iam deliberatiuae imago est. — **28** EAS 20
AD MVLIERES HVC INTRO ATQVE ISTVC IVSIVRANDVM ILLIS
POLLICEARE promittit quidem illa et commemorat, quan-
tam hic beniuolentiam faciat, cum alia meretrix hoc om-
nino non faceret, ut de tali causa nuptae mulieri se osten-
deret, ut ad nuptam ueniret ea, quae amica quondam fuerat, 25
et iuraret se non recepisse uirum post nuptias, quia turpis
766 esset apud nuptam meretricis ista purgatio. — **40** QVALIS
SIM AMICVS AVT QVID POSSIM POTIVS QVAM INIMICVS PERI-
CVLVVM NE FACIAS unum te moneo, ut temptes potius qualis
amicus sim, non qualis inimicus. 30

2 immerenti G | inferre iniuriam α || 5 purget G || 7 re-
ceptas F (Ter.) || 12 ab] in G || 13 intemptato codd. || 15 ad-
duxit G α || 17 dixi W.: -it codd. | <ex> iureiurando α | polli-
cetur W.: -citus codd. || 19 potius uolo G || 20 deliberatiuae
Goetz: -tiua (add. illa F) codd. || 22 magnam faciens beniuo-
lentiam α || 27 esset W.: est codd. || 28 INIMICVS om. G || 30 siem
F, si G

2.

- 767 **1** NIHIL APVD ME TIBI DEFIERI PATIAR prima pars huius scaenae orationem tenet, ut nutrix puerum diligenter nutriat *et alat*, postrema pars superioris controuersiae partem minimam. licet fidem fecerit patri Pamphili meretrix promisso iureiurando, acrior puellae pater negat iuranti 5
768 *credi oportere meretrici. qua fide perdit meretrix pollicetur tormenta de seruis. ita fit uerisimile admissum Pamphilum omnino non esse.* — **2** QVIN QVOD OPVS EST BENIGNE PRAEBEATVR hoc enim gratum est, si quid benigne prae-
780 *betur.* — **14** SIN AVTEM EST OB EAM REM IRATVS GNATVS 10 QVOD PEPERIT VXOR CLAM omni genere dicit errorem esse sublatum. si enim ideo discessit uxor, quod suspicio est Pamphilum ad meretricem commeare, haec apud illas purgavit; sin uero ideo est iratus Pamphilus, quod clam peperit uxor, leuis causa est, quapropter discidium esse non po-
789 *terit.* — **23** NAM NYPTA MERETRICI HOSTIS EST A VIRO VBI SEGREGATA EST quamdiu enim cum uiro est, potest intelligi uirum cum alia non esse; nunc autem, cum discessio a uiro facta est, meretrix continuo amari suspicatur a uiro.

3.

- 799 **1** EDEPOL NE MEAM ERVS ESSE OPERAM DEPVTAT PARVI 20 PRETII nunc Parmeno redit, qui missus in arcem fuerat, uti amicum conueniret, qui nullus fuerat, sed *ut in praesentia domo discederet*, ne uocem parturientis audiret. uidet autem *nunc* de domo uxoris Pamphili exire meretricem. quae cum esset ingressa, ut se purgaret, in digito eius 25

2 huius *om. G* || 5 pater puellae α || 6 meretrix] illa (*post pollicetur*) α || 8 *EST*] sit *F* || 9 si quid *Schoell*: sed quod *codd.* || 10 *EST om. G* || 14 *EST om. G* || 13 <exequitur itaque uarias causas, propter quas, quia uanae uel> leues sunt, discidium esse non poterit α || 17 quamdiu — a uiro] in mutua mariti et uxoris societate non est mala suspicio, sed in eorum discessione aut haec meretrix aut ille adulter indicatur α || 18 discessio *W.* (*cf. α*): discessisset *codd.* || 21 *erat* α || 23 *ne post parturientis* α

- anulus est cognitus, quem uitatae Pamphilus puellae raperat et meretrici dono dederat. *quem cum cognouissent, respondit a Pamphilo sibi donatum, cognitumque est, quod esset uitiator.* nunc igitur egressa Parmenonem ad Pamphilum
- 816 mittit, ipsa autem quid actum sit narrat. — 18 *QVANTAM* 5
OBTVLI ADVENTV MEO LAETITIAM narratio haec est et intus
- 822 actorum et gestorum antea. — 24 *NAM MEMINI ANTE MENSES*
DECEM ex quo enim compressa est uirgo, decem menses
sunt, ut iure partus hic factus sit decem mensium. —
- 826 28 *ILLE ALIAS RES AGERE SE SIMVLARE* quod pudor esset 10
828 meretrici amorem de stupro aliqua confiteri. — 30 *nescio*
QVAM COMPRESSISSE ne amore hoc apud meretricem fecisse
- 829 uideatur, 'nescio quam' dixit. — 31 *DVM LVCTATVR* quo loco
835 positum tale uerbum est, notandum. — 37 *VT QVISQVAM*
<AMATOR NVPTIIS LAETETVR ut quisquam> amatorum gaudeat 15
- 838 nuptiis. — 40 *INCOMMODE MIHI EVENTIT NVPTIIS FACTVM FA-*
TEOR maximum incommodum accepi, quod Pamphilus duxit
uxorem, confiteor; sed non mei meriti est, quod deserta
sum, unde ferenda haec sunt incommoda, *quae ex eo multa*
commoda percepi.

20

4.

- 841 1 *VIDE MI PARMENO VT HAEC CERTA ET CLARA ATTU-*
LERIS uotorum iste metus est, ut, cum nuntiantur ea quae
uehementer cupimus, parum credibilia esse uideantur, dum
metuimus. ideo saepius quaerit et ut confirmatum fieret,
844 nuntii ordinem repetit, cum dicit 4 *MANE DVM SODES . . .* 25
SIC TE DIXISSE OPINOR INVENISSE MYRRINAM BACCHIDEM
ANVLVM SVVM HABERE. quibus rebus confirmatis rursus ex-

1 uitiator α || 2 quem — cognouissent] quaesitum unde
esset *F* || 9 ut] et β | hic partus α || 12 fecisse *W.*: fuisse *codd.* ||
13 quo *W.*: quod *codd.* || 15 *AMATOR* — quisquam *add. W.* | ama-
torum *post* 16 nuptiis *G* || 16 factis *F*¹, satis *G* || 19 sunt
<mihī? || 21 Parmeno <etiam sodes> *Ter.* || 22 iste metus *W.*:
ista (scaena *add. G*) metuens *codd.* | ut *W.*: et *codd.* || 23 uiden-
tur α || 24 ut *om. G* || 26 <apud> bacchidem α || 27 *HABERE om.*
G | confirmatus β

- 848/51 ultat gaudio **8** QVIS ME EST FORTVNATOR. — **11** NAM
 NEQVE IN NVNTIO NEQVE IN ME IPSO BONI TIBI QUID SIT SCIO
 nuntiabat haec esse gaudii quidem seruus, inuentum anulum
 a Myrrina; nesciebat autem illud, quod Pamphilo illa
 859 sublata suspicio est, qua puerum credebat alienum. — **19** VT 5
 VOLVPTATI OBITVS SERMO ADVENTVS TVVS singula sunt, et
 est sensus: ut uoluptati sit sermo tuus et obitus tuus et
 aduentus tuus. 'obitus' autem accessus est ab eo quod
 863 est oboeo. — **23** EAM QVOD NOSSEM VIDERAM hoc est: non
 864 sic uideram, ut nossem. — **24** DIC VERVM meretrices formae 10
 865 certum habere iudicium <scit>: id<eo> exigit ueritatem. —
25 NVM QUID SVBOLET metuit, ne pater audiuerit aut suspi-
 866 cetur aliquid de compressu. — **26** VT IN COMOEDIIS OMNES
 OMNIA VBI RESCISCVNT quasi haec comoedia non sit: constat
 enim in comoediis in postrema parte personas plurimas 15
 poni omnes quae agunt, sic errorem solui et ab omnibus
 870 cuncta cognosci. — **30** IVRE IVRANDO MYRRINA SE FIDEM HA-
 BUISSE ut facilius, inquit, credi possit celare senem, finxit iam
 Myrrinam iratam non esse, quod crediderit iureiurando, quod
 875 ego post nuptias non receperim. — **35** EGO HVNC AB ORCO* 20
 MORTVVM quoniam dixerat huic Pamphilus (cf. v. 12—13)
 'ego Parmenonem sine munere dimittam, qui me ab orco
 mortuum liberauit?', secum quasi haec cogitans loquitur,
 878 quemadmodum eum ab orco liberauerit. — **38** AN TEMERE
 QVICQVAM PARMENONEM PRAETEREAT QVOD FACTO VSVS SIET 25
 ego potius, inquit, scio non aliquid posse praeterire, quod
 α*[20] id est a Plutone, qui est deus inferni.

4 nescit *F* | autem *om. G* | illud <esse gaudii> *F* | pam-
 phili *G* || 6 obitvs — uoluptati *om. G* || 7 et bis *om. α* || 8 tuus
om. β | abscessus *α* | est ab eo *om. β* || 9 oboeo <et obire> *G*,
 ab eo <is ire> *F* | nosse *Gα* | uiderem *α* (sic et infra) || 10 me-
 retrices *W.*: -ce (a mer-*F*) *codd.* || 11 scit *add. Schoell* (cf. *Don.*) |
 ideo *W.* (nisi id *retin.*) | exegit *G* | ueritatem *W.*: caritatem *codd.*
 (cf. p. 277, 12) || 18 senex *F* || 19 etiam *F* || 21 MORTVVM] liberaui
 (post dixerat *β*) *add. codd.* | quoniam — liberauit] hic Pamphi-
 lus eadem repetit uerba (Pamphili *add. V*) et *α* | huic *W.*: hic
codd. || 23 loquitur <ut querat> *F* || 24 liberauerit *W.*: -rat
codd. || 25 <opus> siet usus *G* || 26 potius <ego> *codd.*

necesse est fieri, hoc est quod interdum non temere praeterat quod habet faciendi potestatem <et> necessitatem. —

- 879 **39** *PLVS HODIE BONI FECI IMPRVDENS QVAM SCIENS ANTE HVNC DIEM in nuntio, cuius causas nescio, plus hodie praestiti ignorans, quam aliquando profui sciens.*

5

2 et add. W. || 3 BONI] beneficii codd. (gloss.)